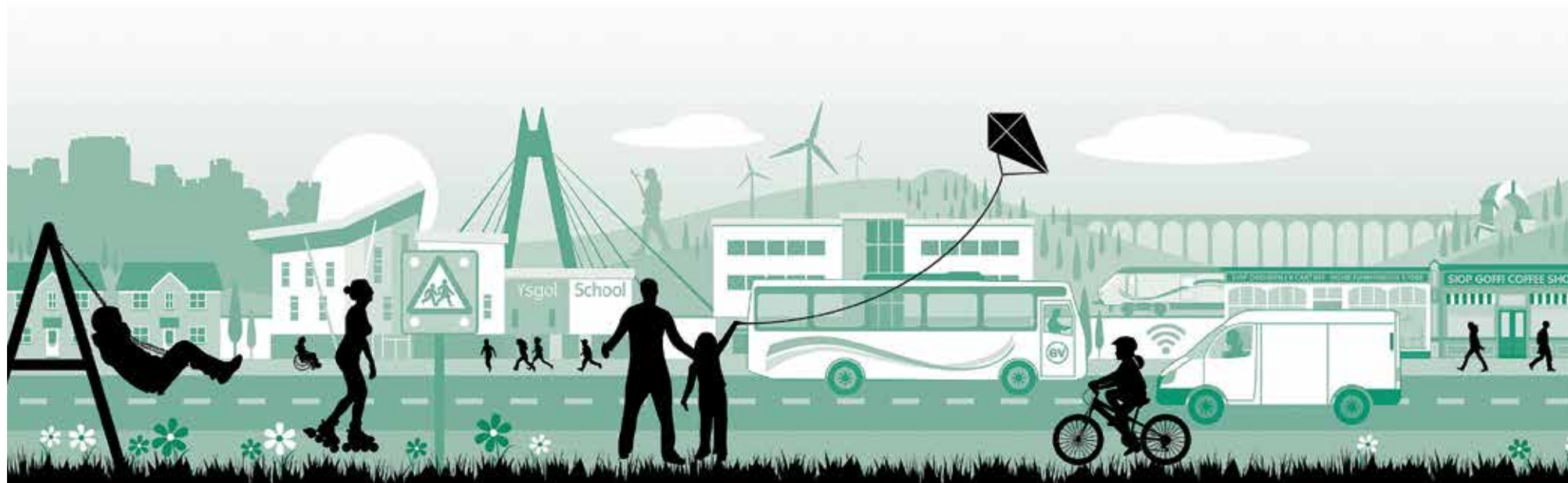

Ymunwch yn Nhrafodaeth Caerffili

Anogir trigolion i helpu i lunio dyfodol gwasanaethau'r Cyngor trwy gymryd rhan yn 'Nhrafodaeth Caerffili.'

Y mis diwethaf, roedd Cabinet y Cyngor yn anffodlon wrth gytuno i ymgynghori ar restr o gynigion arbedion gwerth cyfanswm o bron i **£8.5miliwn** ar gyfer 2020/21.

Er bod y Cyngor yn disgwyl setliad tebyg gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod fel y cafodd y llynedd, mae yna bwysau anochel gwerth miliynau o bunnoedd y mae angen i'r Cyngor eu hariannu, fel pwysau costau ysgolion, pwysau gofal cymdeithasol, y cyflog byw a mwy. Felly, rhaid i'r Cyngor ddod o hyd i £8.5 miliwn er mwyn darparu cyllideb gytbwys ar gyfer 2020/21.

Mae'r arbedion arfaethedig yn canolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol, ac maen nhw'n cyd-fynd ag agenda trawsnewid uchelgeisiol y Cyngor ar gyfer y dyfodol, sef:

- **Bod yn fwy effeithlon**
- **Gwneud pethau'n wahanol**
- **Toriadau/gostyngiadau i wasanaethau**
- **Cynyddu ffioedd a thaliadau**
- **Mabwysiadu'r model gweithredu newydd ledled yr awdurdod o'r enw '#TîmCaerffili - Yn Well gyda'n Gilydd'**

Mae '#TîmCaerffili - Yn Well gyda'n Gilydd' yn canolbwyntio ar ddarparu effeithlonrwydd trwy adolygu prosesau, croesawu awtomeiddio a thechnoleg arall ac adolygu strategaeth fuddsoddi'r Cyngor.

Mae'r cynigion hefyd yn cynnwys cynnydd yn nhreth y cyngor o 6.95% ar gyfer 2020/21 sy'n cyfateb i gynydd wythnosol o £1.51 ar gyfer eiddo Band D.

Er bod treth y cyngor yn elfen bwysig iawn o gyllid y Cyngor, mae'n cyflenwi dim ond 20% o gyfanswm cyllideb y Cyngor ar gyfer darparu'r cyfoeth o wasanaethau y mae trigolion Bwrdeistref Sirol Caerffili yn eu derbyn bob dydd o'r flwyddyn. Hyd yn oed â chynnydd o 6.95% yn nhreth y cyngor, byddai trigolion Bwrdeistref Sirol Caerffili yn dal i dalu treth y cyngor sydd ymhlith yr isaf yng Nghymru.

Mae'n bryd i drigolion gymryd rhan yn Nhrafodaeth Caerffili drwy gymryd rhan yn ymgynghoriad cyllideb y Cyngor.

Gweler y dudalen ganol am fanylion llawn.
Fel arall, gall trigolion gymryd rhan yn Nhrafodaeth Caerffili ar-lein yn www.caerffili.gov.uk

Cyhoeddi Arweinydd Newydd CBSC

Cyhoeddwyd mai'r Cyng. Philippa Marsden fydd Arweinydd newydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili.

Cafodd Philippa, sy'n cynrychioli Ward Ynys-ddu, ei hethol yn ffurfiol yng nghyfarfod y Cyngor Llawn ddydd Mawrth 19 Tachwedd a bydd yn cymryd yr awenau gan yr Arweinydd Dros Dro, y Cyng. Barbara Jones.

Dywedodd y Cyng. Marsden: "Rwy'n teimlo'n hynod o falch a breintiedig o fod yn Arweinydd y Cyngor a hoffwn i addo i aelodau, staff a thrigolion ledled yr ardal y byddaf yn gwneud fy ngorau glas i fod yn llysgennad cadarnhaol i'r Cyngor – a'n Bwrdeistref Sirol – ym mhob peth rwy'n ei wneud."

Cafodd Philippa ei hethol yn Gynghorydd am y tro cyntaf yn 2016 ac ymunodd hi â'r Cabinet yn 2017, gyda chyfrifoldeb am y portffolio Addysg a Chyflawniad.

Yn ei hamser rhydd mae hi'n hoffi rhedeg, darllen a mynd i wyliau cerddoriaeth. Mae Philippa wedi priodi ac mae ganddi dri o blant.

Ychwanegodd, "Mae hwn yn gyfnod cyffrous ac rwy'n falch iawn o allu arwain yr awdurdod hwn wrth i ni ddechrau pennod newydd yn hanes Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili. Rwyf am gydweithio er budd pawb a sefydlu'r awdurdod hwn fel un o Gynghorau arweiniol y Deyrnas Unedig, gan ddarparu gwasanaethau o safon i'n trigolion. Gadewch i ni osod y safon ar gyfer y ffordd y dylid rhedeg awdurdod lleol modern a blaengar.

"Rwy'n edrych ymlaen at weithio gyda chi i gyd ar y daith hon."

Rhaglen drawsnewid tai gwerth £260 miliwn ar y trywydd iawn

Mae rhaglen uchelgeisiol gwerth £260 miliwn i wella cartrefi'r Cyngor ledled y Fwrdeistref Sirol yn parhau ar y trywydd iawn i'w chwblhau erbyn y dyddiad cau yn 2020.

Mae rhaglen Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) yn trawsnewid cartrefi diolch i waith adnewyddu mewnol ac allanol eang ynghyd â gwelliannau amgylcheddol deniadol yn y gymuned.

Dangosodd adroddiad diweddar fod bron i 100% o arolygon cartrefi yn gyflawn, bod 85% o gartrefi yn cydymffurfio â SATC yn fewnol a 71% yn cydymffurfio'n allanol. Yn ogystal, mae gwaith sylweddol ar y gweill i gyflawni elfen gwelliannau amgylcheddol y rhaglen SATC, gyda gwaith gwerth £8.8 miliwn eisoes wedi'i nodi mewn cymunedau ledled y Fwrdeistref Sirol.

Mae gwaith effeithlonrwydd ynni hefyd wedi'i gyflawni mewn cartrefi fel rhan o'r rhaglen, gan gyfrannu at fynd i'r afael â thlodi tanwydd a lleihau allyriadau carbon. Mae nifer o fuddion cymunedol eraill yn cael eu darparu drwy'r rhaglen, megis creu hyfforddiant, prentisiaethau a chyfleoedd gwaith.

Cydnabyddir bod rhywfaint o'r gwaith i gartrefi pobl yn helaeth ac y gall fod yn anghyfleus, ond mae'r rhai sydd eisoes wedi elwa o'r gwelliannau bellach yn mwynhau'r buddion. Felly, hoffem ddiolch i'n tenantiaid am eu hamynedd a'u cefnogaeth wrth gyflawni'r rhaglen fuddsoddi fawr hon.

Y rhaglen SATC yw'r buddsoddiad sengl mwyaf erioed ar gyfer y Cyngor ac rydym yn gobeithio y bydd yn gadael etifeddiaeth gadarnhaol a pharhaol yn y Fwrdeistref Sirol. Er gwaethaf rhai heriau, mae'r Cyngor yn parhau i wneud cynnydd mawr wrth gyflawni'r rhaglen hon.

Cyn

Ar ôl

#TîmCaerffili - Yn Well Gyda'n Gilydd

Yn rhifyn diwethaf Newslin, bydd darllenwyr yn cofio inni amlygu bod y Cyngor yn cychwyn ar raglen drawsnewid fawr o'r enw 'Tîm Caerffili - Yn Well Gyda'n Gilydd'.

Yn yr erthygl honno, cyfeirion ni at rai o'r meysydd allweddol y bydd y Cyngor yn canolbwyntio arnynt dros y blynyddoedd i ddod. Roedd y rhain yn cynnwys ystyried sut y gallwn ddod yn fwy effeithlon o ran busnes, archwilio cyfleoedd ar gyfer cydweithredu, gwella'r ffocws ar gwsmeriaid, ceisio cyfleoedd masnachol, dod yn fwy arloesol a chroesawu mwy o ddefnydd o dechnolegau digidol.

Chwe mis ar ôl lansiad y rhaglen 'Tîm Caerffili - Yn Well Gyda'n Gilydd', mae'r daith drawsnewid yn gwneud cynnydd cadarn. Ym mis Hydref, croesawodd y Cyngor ddau Reolwr Trawsnewid newydd a fydd yn helpu i gefnogi cyflwyniad y strategaeth newydd.

Mae Victoria Camp wedi ymuno â'r Cyngor fel Rheolwr Trawsnewid ar gyfer Buddsoddi Masnachol. Yn y rôl hon, bydd Victoria yn helpu'r Cyngor i ddod yn fwy entrepreneuriaidd yn ei ddull o weithredu drwy fynd ati i chwilio am gyfleoedd masnachol i gynhyrchu incwm - gyda chalon gymdeithasol a phen masnachol - y gellir ei ail-fuddsoddi yn ôl i wasanaethau.

#TîmCaerffili

Am ragor o wybodaeth ynghylch 'Tîm Caerffili - Yn Well Gyda'n Gilydd' ewch i www.caerffili.gov.uk

Mae James Penfold wedi'i benodi i rôl y Rheolwr Trawsnewid ar gyfer Arloesi. Yn ei rôl fel Rheolwr Trawsnewid, bydd James yn cefnogi'r Cyngor i adolygu'r ffordd y mae'n darparu ei wasanaethau ar hyn o bryd gan geisio dod o hyd i ddulliau newydd ac arloesol i gynyddu effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau.

Mae cynnydd cadarn yn parhau i fynd rhagddo ym meysydd adolygu gwasanaethau peilot fel arlwyio a glanhau adeiladau lle mae ffrydiau gwaith wedi'u

sefydlu i sicrhau effeithlonrwydd a chynhyrchu mwy o incwm. Mae adolygiadau hefyd ar y gweill ar hyn o bryd yn y meysydd gwasanaethau gwastraff a rheoli fflyd.

Dros yr wythnosau a'r misoedd i ddod, bydd cynnydd pellach mewn meysydd allweddol gan gynnwys cefnogi arloesedd, croesawu technolegau newydd, ymgysylltu a gweithio gyda'n cymunedau a chwilio am gyfleoedd i gydweithredu, ynghyd â rhai prosiectau allweddol eraill fel rhan o agenda llunio lleoedd y Cyngor.

Y Cyngor yn dechrau paratoi ar gyfer y gaeaf

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi dechrau paratoi ar gyfer y gaeaf, gyda fflyd o gerbydau newydd yn barod i raeanu dros 250 milltir o brif lwybrau.

Mae'r Cyngor wedi ychwanegu 8 cerbyd newydd i'w fflyd ar gyfer y gaeaf sydd i ddod sy'n cynnwys y nodweddion iechyd a diogelwch diweddaraf ynghyd â pheiriannau cyfoes sy'n effeithlon o ran tanwydd. Trwy gael y cerbydau newydd hyn, bydd y Cyngor yn buddsoddi £1.4 miliwn yn ychwanegol yn ei wasanaeth cynnal a chadw yn ystod y gaeaf dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r buddsoddiad hwn yn cynnwys technoleg mapio digidol a llywio llwybrau au newydd i gynyddu effeithlonrwydd gwasanaeth cynnal a chadw'r Cyngor yn ystod y gaeaf.

Gyda'r dechnoleg newydd hon, mae gwybodaeth am y llwybrau'n cael ei lanlwytho i'r cerbyd ac mae'r system llywio llwybrau yn tywys y gyrrwr ar hyd y llwybrau, gan alluogi gyrrwyr i ddilyn unrhyw lwybr heb unrhyw wybodaeth flaenorol. Mae lfeilau halen a bennir ymlaen llaw yn cael eu dyddodi a'u gwasgaru wrth i'r cerbyd deithio ar hyd y llwybr, diolch i'w dechnoleg graeanu awtomataidd.

Mae dull olrhain llwybr amser real hefyd yn rhybuddio'r tîm am unrhyw rannau o'r llwybr a fethwyd fel y gall y gyrrwr ddychwelyd i graeanu'r darn hwnnw o'r ffordd, gan sicrhau bod llwybrau'r Fwrdeistref Sirol i gyd yn cael eu graeanu.

Mae cadw rhwydwaith priffyrdd y Fwrdeistref Sirol yn weithredol yn ystod cyfnodau o dywydd garw yn flaenoriaeth allweddol. Bydd paratoi ymlaen llaw gan y Cyngor, ynghyd â'r buddsoddiad diweddaraf hwn, yn helpu i sicrhau bod y gwasanaeth cynnal a chadw yn ystod y gaeaf yn cael ei gyflawni'n effeithiol ac yn effeithlon er diogelwch ein trigolion a'n staff.

8

**Cerbyd Newydd
- buddsoddi
£1.4 miliwn yn
ychwanegol**

GALL Y FFLIW LADD

**Amddiffynnwch eich
hun a phobl eraill**

Y ffordd orau o atal fflw
yw cael brechiad fflw
bob blwyddyn.

Gwiriwch eich cymhwysedd
i gael brechlyn am ddim.
www.beatflu.org

**CURWCH
FFLIW
BEAT FLU**

**GIG
CYMRU
NHS
WALES**

Bwrdd Iechyd
Aneurin Bevan
Health Board

Dewis Fferyllfa

Ydych chi angen gweld y meddyg heddiw? Os mai un o'r rhain ydyw...

camdreuliad, rhwymedd, dolur rhydd, y peils, clwy'r gwair, llau pen, torri
dannedd, brech glytiau, colig, brech yr ieir, llyngyr edau, dolur gwddw, tarwden
y traed, llid yr amrannau, briwiau yn y geg, doluriau annwyd, acne, dermatitis,
dafaden, poen cefn, casewinedd, llindag y wain, llindag y geg, clefyd crafu.

**Gall eich Fferyllydd roi cyngor a thriniaeth
gyfrinachol GIG, yn rhad ac am ddim, heb
ichi orfod trefnu i weld eich meddyg teulu.**

**GIG
CYMRU
NHS
WALES**

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Aneurin Bevan
University Health Board

Taflu goleuni ar...Oleuadau Stryd!

Oeddech chi'n gwybod bod CBSC yn gyfrifol am oleuo a chynnal dros 27,000 o oleuadau stryd ar draws y Fwrdeistref Sirol.

Beth sy'n digwydd ar hyn o bryd?

Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor wrthi'n newid yr holl oleuadau hyn fel eu bod yn defnyddio bylbiau Deuadau Allyrru Golau (LED) modern sy'n effeithlon o ran ynni. Ar yr un pryd rydym yn cyflwyno trefn goleuo rannol ar gyfer y nos, lle mae'r goleuadau stryd yn cael eu diffodd am bum awr a hanner o hanner nos (ac eithrio wrth gyffyrdd ac yng nghanol prif drefi'r Fwrdeistref).

Pam?

Mae angen i ni arbed arian a lleihau ein hól troed carbon. Disgwylir i arbedion ynni'r flwyddyn gyfan fod yn 6,884,477KWh (£940,000).

Pa mor hir fydd yn ei gymryd?

Dechreuodd y rhaglen ym mis Ebrill a bydd yn parhau fesul ward am gyfnod o tua dwy flynedd.

Faint fydd hyn yn ei gostio?

Disgwylir mai'r gost fydd £4.2 miliwn, ond mae'r Cyngor wedi sicrhau cyllid arbennig gwerth £4.1 miliwn tuag at y cynllun. Dyma gyllid di-log i'r sector cyhoeddus er mwyn gwella eu heffeithlonrwydd ynni, lleihau allyriadau carbon a gostwng biliau ynni.

Beth fydd yn digwydd os bydd cynnydd mewn troseddau neu ddamweiniau traffig ar y ffyrdd?

Dangosodd astudiaeth ddiweddar, nad oedd unrhyw dystiolaeth bod cysylltiad rhwng lleihau goleuadau strydoedd a lefelau troseddau uwch. Bydd pob heol sy'n cael ei heffeithio gan y newid hwn i'r polisi yn cael ei monitro am gynnydd yn nifer y damweiniau. Os bydd unrhyw faterion yn dod i'r amlwg bydd tîm Diogelwch Ffyrdd y Cyngor yn ymgymryd â mesurau ymchwilio priodol.

Ydy hyn yn digwydd dim ond yn ardal CBSC?

Na - Mae'r holl awdurdodau cyfagos wedi cyflwyno gostyngiad i'w horiau gweithredu goleuadau stryd.

Pryd fydd y gwaith yn cael ei gyflawni yn fy ardal i?

Gellir gweld amserlen lawn y gwaith ar wefan CBSC - ewch i www.caerffili.gov.uk/goleuadaustryd i gael amserlenni ac i weld atebion i gwestiynau cyffredin ar y mater hwn.

Datblygiad tai blaenllaw

Mae Cabinet y Cyngor wedi cytuno ar gynlluniau uchelgeisiol i greu datblygiad tai blaenllaw ym Mhontllan-fraith a fyddai'n cynnwys 83 o gartrefi fforddiadwy newydd.

Mae'r cynllun yn gydweithrediad cyffrous rhwng y Cyngor a 'Pobl' a allai, yn amodol ar ganiatâd cynllunio, arwain at ddatblygiad deniadol sy'n cynnwys 125 o gartrefi - o'r rhain bydd 83 (dwyrain o dair o'r datblygiad) yn gartrefi fforddiadwy.

Mae'r datblygiad yn cynnwys 42 cartref ar werth ar y farchnad, 41 cartref perchnogaeth cost isel (rhentu i brynu neu gydberchnogaeth) a bydd 42 yn gartrefi rhent cymdeithasol wedi'u datblygu mewn cydweithrediad â'r Cyngor ac sy'n cyfateb i angen lleol. Bydd cyflwyno'r cartrefi newydd hyn yn gwneud cyfraniad sylweddol tuag at fynd i'r afael â'r rhestr aros gynyddol am dai a'r galw am dai fforddiadwy yn y Fwrdeistref Sirol.

Bydd y cynllun yn cael ei ddatblygu ar hen safle Swyddfa Cyngor Pontllan-fraith a bydd y dyluniad a'r adeiladu'n cydweddu â'r Warchodfa Natur Leol warchodedig a'r Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (Parc Coffa Harold Finch) tua gogledd y safle. Bydd trefniadau ynglŷn â'r cytundeb nawr yn cael eu cwblhau rhwng y Cyngor a 'Pobl'. Bydd ymgynghoriad cyhoeddus yn cychwyn yn fuan a rhagwelir y bydd cais cynllunio yn cael ei gyflwyno yn y dyfodol agos.

“Bydd nifer y cartrefi fforddiadwy a gynigir ar y safle newydd trawiadol hwn yn uwch o lawer na'r targed arferol ar gyfer datblygiadau tai lleol.”

Taflu goleuni ar berfformiad CBSC

Bob blwyddyn mae'r Cyngor yn cynhyrchu dogfen o'r enw Adroddiad Perfformiad Blynyddol. Mae'r ddogfen yma'n darparu trosolwg cynhwysfawr o sut rydyn ni'n perfformio, gan amlygu'r hyn a oedd yn dda a'r hyn sydd angen i ni ei wella.

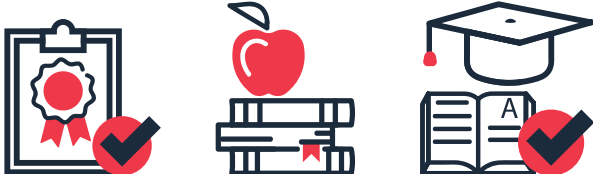
Mae'r adroddiad yn amlinellu sut rydym yn cyflawni ein 6 blaenoriaeth allweddol - Yr Amcanion Llesiant - ac isod cewch weld cipolwg o sut rydyn ni'n ei wneud:

Amcan Llesiant 1

Gwella cyfleoedd addysg i bawb

Mae'r cynllun Ysbrydoli i Weithio wedi helpu:

- 160 o bobl ifanc (16-24 oed).
- Mae 95 wedi ennill cymwysterau.
- Mae 40 wedi ennill swydd.
- Mae 9 wedi symud ymlaen i gyfleoedd dysgu pellach.
- Mae ein rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf wedi dangos bod 3,874 o'r 4,317 (90%) o gyfranogwyr wedi gweld gwelliant i'w lles emosïynol a meddyliol dros gyfnod o ddwy flynedd.
- Roedd 97% o blant wedi gwella'u sgiliau lleferydd, iaith a chyfathrebu.
- Rydyn ni wedi llwyddo i sicrhau cyllid er mwyn darparu gofal plant ychwanegol erbyn 2021 sy'n dod â chyfanswm y buddsoddiad i £5.1 miliwn.
- Rydyn ni hefyd wedi sicrhau cyllid gwerth £5.4 miliwn ar gyfer isadeiledd er mwyn i ni gynyddu nifer y lleoedd mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg.
- Cyflwyno rhaglen Band A Ysgolion yr 21ain ganrif gwerth £56.5 miliwn yn llwyddiannus.
- Cyrhaeddiad yn y Cyfnod Sylfaen a CA2 yn uwch na Chyfarfaled Cymru.
- Gwelliant yn safle'r ALL ar gyfer presenoldeb yn yr Ysgolion Cynradd ac Uwchradd.

Amcan Llesiant 2

Galluogi cyflogaeth

- Mae ein Rhaglen Gaffael yn rhoi mwy o gyfle i gaffael y cadwyni cyflenwi lleol mewn modd sy'n fwy moesegol. Er enghraifft, mae 3 chyflenwr gennym ar hyn o bryd yn gweithio ar ein rhaglen Tai a SATC sydd wedi creu sawl cyfle cyflogaeth.
- Mae rhaglenni Cymunedau am Waith wedi cynorthwyo 246 person ledled y Fwrdeistref i ddod o hyd i gyflogaeth.
- Dadorchuddiodd y Gytundeb Dinesig gynllun busnes pum mlynedd ar gyfer De Ddwyrain Cymru gyda'r amcan economaidd trosfawol i greu 25,000 o swyddi newydd.

Amcan Llesiant 3

Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwydd cartrefi ledled y Fwrdeistref Sirol a darparu cyngor, cymorth neu gefnogaeth i helpu i wella lles pobl

- 6,116 o gartrefi wedi'u cwblhau o dan y rhaglen SATC.
- Yn gyffredinol mae gennym gyfanswm o 10,717 o gartrefi. (ffynhonnell: StatsWales Mawrth 2019)
- Arweiniodd ymweliadau cartref at £628,000 o incwm ychwanegol i denantiaid.
- Rydym wedi darparu benthyciadau a grantiau sydd â chyfanswm o tua £794,000 er mwyn gwella cartrefi perchen-feddiannwyr.
- Rydyn ni wedi llwyddo i atal 471 o deuluoedd rhag dod yn ddigartref yn 2018/19.
- 35% o achosion wedi derbyn llety amgen.
- 86% o denantiaid yn fodlon ar y gwaith mewnol i'w cartref.
- 71% o denantiaid yn fodlon ar y gwaith allanol i'w cartref.

Amcan Llesiant 4

Hyrwyddo system trafndiaeth modern, integredig a chynaliadwy sy'n cynyddu cyfleoedd, hyrwyddo ffyniant a lleihau'r effeithiau anffafriol ar yr Amgylchedd

- Rydym yn parhau i chwarae rhan flaenllaw wrth lunio a chyflawni rhaglen uchelgeisiol y Gytundeb Dinesig, a fydd yn darparu pecyn budd-daliadau pellgyrhaeddol i'r rhanbarth sy'n dod â chyfanswm y buddsoddiad i £1.2 biliwn.
- Roeddem ymhlith y cyntaf yng Nghymru i gael ein Llwybrau Teithio Llesol a'n Mapiau Rhwydwaith Integredig wedi'u cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru.
- Bydd Cyfnewidfa Caerffili yn ganolbwynt trafndiaeth ym mhen uchaf tref Caerffili i ddarparu mynediad i fysiau, coetsys, rheilffyrdd a chysylltiadau trafndiaeth eraill ag ardaloedd/rhanbarthau eraill.
- Mabwysiadwyd "Sylfaen ar gyfer Llwyddiant" Strategaeth Adfywio 5 mlynedd y Cyngor ym mis Gorffennaf 2018.

Amcan Llesiant 5

Creu Bwrdeistref Sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw

- Cafwyd 1.5 miliwn o ymweliadau â'n parciau a'n ardaloedd cefn gwlad. Dyma'r lefel uchaf a gofnodwyd hyd yma, a'r gweithgaredd mwyaf poblogaidd yw cerdded.
- Mae 41% o ferched bellach yn cymryd rhan mewn chwaraeon neu weithgaredd corfforol o leiaf 3 gwaith yr wythnos.
- Mae 71% o ferched yn hyderus o ran rhoi cynnig ar weithgareddau newydd. (ffynhonnell: Arolwg chwaraeon ysgolion Hydref 2018)
- Mae mabwysiadu Strategaeth Chwaraeon a Hamdden Gweithredol Caerffili (2019-29) ym mis Tachwedd 2018 yn garreg filltir arwyddocaol.
- Cymerodd 84,000 o gyfranogwyr ran mewn gweithgareddau Chwaraeon Caerffili.
- O'r rheini, fe wnaeth Chwaraeon Anableded ymgysylltu â thros 3,600 o gyfranogwyr gan gynnig amrywiaeth o gyfleoedd i'r rheini ag anableddau.

Amcan Llesiant 6

Cefnogi dinasyddion i aros yn annibynnol a gwella eu lles

- Cynorthwyo pobl i helpu eu hunain trwy ddarparu cyngor a gwybodaeth gan gynnwys cyfeirio at wasanaethau eraill.
- Cael sgysiau ystyrion i helpu pobl i ddod o hyd i'r 'hyn sy'n bwysig' iddyn nhw er mwyn llywio 'eu dewisiadau.'
- Ar ddiwedd mis Mawrth 2019, y niferoedd o ofalyddion rydyn ni wedi'u cynorthwyo (gan gynnwys gofalyddion ifanc):
 - Gofalyddion sy'n oedolion – 1130
 - Gofalyddion ifanc – 58
- Rydyn ni wedi buddsoddi yn system gronfa we DEWIS Cymru. Adnodd cymorth ar-lein yw hyn sy'n gallu eich helpu chi i ystyried yr hyn sy'n bwysig i chi, ac sy'n rhoi gwybodaeth am bobl a gwasanaethau yn eich ardal.

Mae modd gweld yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol llawn ar wefan y Cyngor www.caerffili.gov.uk

Gwirfoddolwyr Gwych yn cael eu Hanrhydeddu

Mae arwyr ar lawr gwlad ar draws Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi cael eu cydnabod yn ystod seremoni flynyddol Gwobrau Cyflawniad y Sector Gwirfoddol, a gynhaliwyd yn Sefydliad y Glowyr, Coed Duon.

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili a Chymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Gwent (CMGG) yn trefnu'r seremoni wobrwyo i anrhydeddu gwirfoddolwyr sy'n

ymgyrdd â gwaith o bob math yn y gymuned leol.

Yn ystod y noson, llongyfarchwyd yr enillwyr ac fe'u cyflwynwyd â gwobrau ym mhresenoldeb Arglwydd Raglaw Gwent, yr Uchel Siryf a Maer Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili. Y prif enillydd, a Gwirfoddolwr Ysbrydoledig 2019 (wedi'i noddi gan Gyngor Tref Coed Duon), oedd Jamie Howell.

Dywedodd y Cyngorydd Barbara Jones, Arweinydd Dros Dro Bwrdeistref Sirol Caerffili,

"Mae'r gwobrau'n ddathliad o ysbryd, brwdfrydedd ac ymroddiad diddiwedd ein sector gwirfoddol ffyniannus, ac rwy'n falch iawn, ac mae'n anrhydedd, i gael bod yn rhan ohono. Mae gwirfoddolwyr yn ysbrydoliaeth i ni i gyd oherwydd eu bod yn chwarae rôl mor hanfodol yn ein cymdeithas. Mae seremonïau gwobrwyo fel hyn yn ein galluogi i wneud tipyn bach i gydnabod y cyfraniad cadarnhaol y maent yn ei wneud i fywydau cymaint o bobl."

STRYDOEDD MWY DIOGEL

Rhoddwyd dros 4,000 o Hysbysiadau Gorfodi i fodurwyr yn y pedwar mis cyntaf ar ôl cyflwyno pwerau gorfodi parcio newydd yn gynharach eleni.

Yn dilyn cyfnod o gyflwyno, lle gweithiodd y Cyngor yn rhagweithiol â thrigolion i'w hysbysu am y newidiadau drwy gyflwyno dirwy parcio ffug iddynt, dechreuodd y tîm orfodi o 8 Ebrill.

Mae'r trefniadau newydd yn helpu i wella diogelwch ar y ffyrdd, lleihau rhwystrau a gwella llif traffig ar draws y Fwrdeistref Sirol.

Rydym wedi gweld gwelliant sylweddol ers i'r Cyngor gymryd cyfrifoldeb am

orfodi parcio yn yr ardal a hoffwn ddiolch i drigolion am eu cydweithrediad wrth wneud ein strydoedd yn fwy diogel.

Gall trigolion wneud cais am orfodaeth mewn lleoliad penodol neu roi gwybod am gerbyd sydd wedi'i barcio'n anghyfreithlon drwy'r wefan

www.caerffili.gov.uk

Oes arwydd? Oes llinellau? OSGOWCH Y GOSB

Trefniadau Casglu ac Ailgylchu Gwastraff Nadolig

Diwrnod Casglu Arferol: Diwrnod Casglu Diwygiedig:

■ Dydd Llun 23 Rhagfyr	■ Diwrnod Casglu Arferol
■ Dydd Mawrth 24 Rhagfyr	■ Diwrnod Casglu Arferol
■ Dydd Mercher 25 Rhagfyr	■ Dydd Gwener 27 Rhagfyr
■ Dydd Iau 26 Rhagfyr	■ Dydd Sadwrn 28 Rhagfyr
■ Dydd Gwener 27 Rhagfyr	■ Dydd Sul 29 Rhagfyr
■ Dydd Llun 30 Ionawr 2018	■ Diwrnod Casglu Arferol
■ Dydd Mawrth 31 Ionawr	■ Diwrnod Casglu Arferol
■ Dydd Mercher 1 Ionawr	■ Dydd Iau 2 Ionawr
■ Dydd Iau 2 Ionawr	■ Dydd Gwener 3 Ionawr
■ Dydd Gwener 3 Ionawr	■ Dydd Sadwrn 4 Ionawr

Sylwer: Ni fydd unrhyw gasgliadau ar ddydd Nadolig, Gŵyl San Steffan neu ddydd Calan. **Atgoffir trigolion i adael eu biniau, hocsys a bagiau'n barod i'w casglu cyn 6am ar eu diwrnod casglu diwygiedig. Bydd deunydd ailgylchu ychwanegol yn cael ei gasglu os caiff ei osod mewn BAGIAU TRYLOWY.**

Bydd Canolfannau Ailgylchu Gwastraff y Cartref ar gau **Ddydd Nadolig, Gŵyl San Steffan a Dydd Calan.** Rhowch brawf o'ch hunaniaeth wrth ddefnyddio'r canolfannau hyn.

www.caerffili.gov.uk/ailgylchu neu ffoniwch **01443 866 533**

Rhifau Defnyddiol Useful Numbers

PRIF SWITSFWRDD
MAIN SWITCHBOARD
☎ **01443 815588**

Minicom Minicom
☎ **01443 873626**

Rhif argyfwng ar gyfer
Gwasanaethau'r Cyngor:
Emergency Number for
Council Services:
☎ **01443 875500**
(Allan o Oriau yn unig - Out of hours only)

Gwasanaethau
Cymdeithasol i Blant
Children's Social Services
☎ **0808 100 1727**

Gwasanaethau
Cymdeithasol i Oedolion
Adults' Social Services
☎ **0808 100 2500**

BalchderStryd StreetPride
☎ **01443 866566**

Cyngor i Ddefnyddwyr
Consumer Advice
☎ **03454 040506**

Ymholiadau Treth y Cyngor
Council Tax Enquiries
☎ **01443 863002**

Ailgylchu Dodrefn
Furniture Recycling
☎ **01685 846830**

Bathodyn Glas Blue Badge
☎ **01443 866571**

Budd-daliadau Tai
/Treth y Cyngor
Housing & Council
Tax Benefits
Ceisiadau Newydd New Claims:
☎ **01443 866567**
Hawlwyrr Presennol Existing Claimants:
☎ **01443 864099**

Rydym yn croesawu
galwadau yn Gymraeg.
We welcome calls in Welsh.

Digwyddiadau / What's ON

Cofrestrwch i dderbyn gwybodaeth reolaidd am ddigwyddiadau lleol drwy e-bostio: digwyddiadau@caerffili.gov.uk • Sign up to receive regular information about local events by e-mailing: events@caerphilly.gov.uk

www.caerffili.gov.uk/digwyddiadau • www.caerphilly.gov.uk/events

Profwch olygfeydd, synau ac arogleuon tref a chastell sy'n paratoi ar gyfer y Nadolig gyda reidiau ffair traddodiadol, arogl gwin poeth, adloniant stryd a thros 100 o stondinau bwyd, crefft a rhoddion.

Mae yna Farchnad Ffermyr yng Nghanolfan Gymuned y Twyn a ffeiria crefftau yn y Senotaff a Chanolfan Siopa Cwrt y Castell, sy'n ychwanegu at gymysgedd o siopau annibynnol a siopau stryd fawr y dref.

www.marchnadnadoligcaerffili.co.uk

Experience the sights, sounds and smells of a town and castle preparing for Christmas with traditional funfair rides, the smell of mulled wine, street entertainment and over 100 food, craft and gift stalls.

There's also a Farmers Market at the Twyn Community Centre, a Food & Craft Fair at Castle Court Shopping Centre and a Craft Fair at the Cenotaph, complementing the town's mixture of independent & high street stores.

www.caerphillychristmasmarket.co.uk

02920 880 011

CANOL TREF CAERFFILI
19/12/2019 - 6.30PM - 8PM
CAERPHILLY TOWN CENTRE

Peidiwch â cholli allan ar Orymdaith Llusernau Afon y Goleuni Caerffili eleni. Yn enwedig gan fod yr orymdaith anhygoel Nadoligaidd hon yn gorffen gydag arddangosfa tân gwyllt bendigedig sy'n goleuo ein Castell Caerffili gwyh! Mae'r orymdaith yn cychwyn ym Maes Parcio a Theithio Gorsaf Drenau a Bysiau Caerffili, gan lifo drwy'r dref tuag at gefn Castell Caerffili (Crescent Road).

Ymhlith y cyfranogwyr bydd dawnswyr Samba, bandiau Jazz a dawnswyr yn creu môr o liw drwy'r dref. Dewch a'ch llusern a chymryd rhan yn y digwyddiad blynyddol hwn.

You won't want to miss the Caerphilly River of Light Lantern Parade this year. Especially, as this simply fabulous festive parade ends with a wonderful firework display that lights up our fantastic Caerphilly Castle!

The parade starts at Caerphilly Train & Bus Station Park & Ride, then flows through the town to the rear of Caerphilly Castle (Crescent Road).

Participants will be accompanied by Samba dancers, Jazz bands and dancers creating a sea of colour through the town. Bring your lantern along and take part in this annual event.

Sglefrio Iâ Castell Caerffili Caerphilly Castle Ice Rink 6/12/2019 – 6/1/2020

Mae'r profiad gwyh o sglefrio ar dir castell mwyaf Cymru hyd yn oed yn fwy hudolus eleni gyda'r cyfle i sglefrio ar Noswyl Nadolig a Nos Galan hefyd!

Bydd y llawr sglefrio iâ ar agor o 12pm tan 9pm, dydd Mercher - dydd Iau, ac o 10am tan 9pm, dydd Gwener - dydd Sul. Bydd pob slot yn para 45 munud, gyda'r sesiwn olaf am 8pm. Bydd y llawr sglefrio iâ ar gau ar ddydd Llun a dydd Mawrth.

Dylid archebu tocynnau ar-lein ymlaen llaw o ticketsource.co.uk/caerphilly-castle-ice-rink. Cost tocynnau yw £6.50 ar gyfer plant o dan 14 oed, £9.00 i oedolion a £27 i deuluoedd (2 oedolyn a 2 plentyn) gyda chost hurio esgidiau sglefrio wedi'i chynnwys yn y pris.

The wonderful experience of ice skating within the grounds of Wales' largest castle will be even more magical this year with the opportunity to go ice skating on Christmas Eve and New Year's Eve too!

The ice rink will be open from 12pm to 9pm on Wednesdays and Thursdays and from 10am to 9pm on Friday, Saturday and Sundays – last skate at 8pm – with each slot lasting 45 minutes. The rink will be closed on Mondays and Tuesdays.

Tickets should be pre-booked online at ticketsource.co.uk/caerphilly-castle-ice-rink, with tickets priced at £6.50 for children under 14, £9.00 for adults and £27.00 for families (two adults and two children) with standard skate hire included in the skate price.

Ogof Siôn Corn yng Nghastell Caerffili Santa's Grotto at Caerphilly Castle 7 a 8 Rhagfyr | 7 & 8 December ■ 10am - 4pm

Beth am fynd i Gastell Caerffili dros y Nadolig i brofi hud Nadolig canoloesol! Dewch i weld Siôn Corn yn y castell canoloesol hwn, ac efallai ymuno ag ambell weithgaredd celf a chrefft hefyd!

Ogof Siôn Corn £5 y plentyn. Mae angen cadw lle ymlaen llaw. Rhaid bod gan bob plentyn sy'n ymweld â Siôn Corn, a'r person sy'n dod gyda nhw, docyn mynediad safonol y gellir ei brynu ar y diwrnod o swyddfa docynnau Castell Caerffili.

Why not head to Caerphilly Castle this Christmas to experience the magic of a medieval Christmas! See Father Christmas in this splendid medieval castle, and maybe join in with some arts & crafts too!

Father Christmas Grotto £5 per child. Pre-booking is essential. Each child visiting Santa, and accompanying person, will require a standard admission ticket, which can be purchased on the day at the Caerphilly Castle ticket office.

Creu Ceirw Pren: Parc Cwm Darran Wooden Reindeer Making: Parc Cwm Darran 7 Rhagfyr | 7 December ■ 10am - 2pm

Dewch i greu un o geirw Siôn Corn sy'n 3 troedfedd o daldra. Gallwch hefyd archebu carw pren o'r Parc, os na hoffech chi greu un, drwy ffonio 01443 875557 (yn amodol ar argaeledd). Rhaid cadw lle trwy Sefydliad y Glowyr, Coed Duon, ar 01495 227206.

Come along and make your own 3ft tall Rudolph, Prancer or Dancer. You can also order a wooden reindeer from the Parc, if you don't fancy making one, by phoning 01443 875557 (subject to availability). Booking is essential via Blackwood Miners Institute on 01495 227206.

Creu Torch Nadolig: Llancaiach Fawr Wreath Making: Llancaiach Fawr 13, 14 a 15 Rhagfyr | 13, 14 & 15 December ■ 10am - 1.30pm

Sesiynau bore neu brynhawn i Greu Torch - £25 y pen. Dysgwch sut i greu ac addurno torch eich hun! Wreathmaking Sessions am or pm £25 per person. Learn how to create and decorate your very own wreath!

Aladdin

Sefydliad y Glowyr, Coed Duon Blackwood Miners' Institute 13, 14 a 15 Rhagfyr | 13, 14 & 15 December ■ 10am - 1.30pm

Os ydych eisiau chwerthin yn ddi-baid, cadwch eich seddi ym mhantomeim llawn hwyl eleni gan Rainbow Valley Productions. Rhwng y jôcs a'r triciau, chwarae ar eiriau ffraeth a chomedï gwirion, bydd digon o ganu, dawnio, rhamant, hud, dirgelwch a chyffro hefyd i ddiwyrru cynulleidfaoedd o bob oedran.

If it's non-stop laughter you're after, then book your seats for this years' fun-packed pantomime from Rainbow Valley Productions. Between the jokes & japes, witty wordplay and silly slapstick, there'll also be enough singing, dancing, romance, magic, mystery and excitement to entertain audiences of all ages.

Gweithdy Creu Llusernau Afon y Goleuni ■ River of Light Lantern Making Workshop 7 Rhagfyr | 7 December (10am-5pm) Eglwys Fethodistaidd Wesley, Caerffili Wesley Methodist Church Caerphilly 14 a 15 Rhagfyr | 14 & 15 December (10am-5pm) Canolfan Hamdden Caerffili Caerphilly Leisure Centre

Gyda thymor y Nadolig yn agosáu'n gyflym, beth am fwynhau adloniant i'r teulu cyfan **AM DDIM** a dod â'r plant i greu llusern arbennig ar gyfer Gorymdaith Llusernau Afon y Goleuni drwy Ganol Tref Caerffili ddydd Iau 19 Rhagfyr. Trefnir y gweithdai **AM DDIM** gan Gyngor Tref Caerffili.

With the Christmas season quickly approaching, why not enjoy some **FREE** family fun time and bring the children along to make an extra special festive lantern ready for the River of Light Lantern Parade through Caerphilly Town Centre on Thursday 19th December. The **FREE** workshops are organised by Caerphilly Town Council.

digwyddiadau@caerffili.gov.uk 029 2088 0011 events@caerphilly.gov.uk

I gael gwybodaeth am sgysiau, clybiau llyfrau a sesiynau crefft sydd ar y gweill yn eich llyfrgell leol ewch i: www.caerffili.gov.uk / www.caerphilly.gov.uk

For information about upcoming talks, book clubs and craft sessions at your local library visit: www.caerphilly.gov.uk / or call **01443 864068**

DIOGELU: Busnes pawb yw e

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili yn atgoffa pawb mai cyfrifoldeb pawb yw diogelu plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n agored i niwed.

Gall pob un ohonom chwarae rhan allweddol wrth sicrhau bod yr asiantaethau priodol yn dod i wybod am unrhyw bryderon ynghylch. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i greu cymunedau gofalgwr i sicrhau bod trigolion yn teimlo'n ddiogel ac yn cael eu gwarchod. Mae gan bob un ohonom gyfrifoldeb i sicrhau bod plant ac oedolion yn cael eu trin â pharch ac yn cael eu hamddiffyn rhag eraill a allai eu cam-drin.

Os oes gennych unrhyw bryderon am blentyn, person ifanc neu oedolyn sy'n agored i niwed, gallwch roi gwybod am eich pryderon i'r canlynol:

Oedolion: 0808 100 2500 / GCChOedolion@caerffili.gov.uk

Plant: 0808 100 1727 / cyswlltacatgyfeirio@caerffili.gov.uk

SAFEGUARDING: It's everybody's business

Caerphilly County Borough Council is reminding everyone that the safeguarding of vulnerable children, young people and adults is everyone's responsibility.

We can all play a key role in ensuring that any concerns about safeguarding are reported to the appropriate agencies.

The council is committed to creating caring communities to ensure that residents feel safe and protected. We all have a responsibility to ensure that children and adults are treated with respect and protected from others who may abuse them.

If you have any concerns about a child, young person or vulnerable adult, you can report your concerns to the following:

Adults: 0808 100 2500 IAAADULTS@caerphilly.gov.uk

Children: 0808 100 1727 contactandreferral@caerphilly.gov.uk

Diogelu – Busnes pawb yw e

Mae gan BOB UN ohonom ddyletswydd gyfreithiol i ddiogelu plant ac oedolion sy'n agored i niwed.

Os oes gennych unrhyw bryderon, cysylltwch â:

Oedolion - 0808 100 2500 / GCChOedolion@caerffili.gov.uk

Plant - 0808 100 1727 / cyswlltacatgyfeirio@caerffili.gov.uk

Safeguarding – It's everyone's business

We ALL have a legal duty to safeguard children and vulnerable adults.

If you have any concerns, please contact:

Adults - 0808 100 2500 / IAAADULTS@caerphilly.gov.uk

Children - 0808 100 1727 / contactandreferral@caerphilly.gov.uk

Diogelu Gwent
Gwent Safeguarding

CAERPHILLY
CAERPHILLY

Ymunwch yn nhrafodaeth Caerffili!

Er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys ar gyfer 2020/21, rhaid i Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili sicrhau arbedion o £8.5 miliwn bron ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod. Mae hyn yn ychwanegol at y £103 miliwn y bu'n rhaid i'r Cyngor ei dynnu o'i gyllideb ers 2008.

Yn y tabl isod, ceir y rhestr o gynigion arbedion drafft y mae Cabinet y Cyngor wedi cytuno i ymgynghori arnynt. Mae eich barn yn bwysig! Cymerwch amser i ystyried y cynigion a rhoi eich adborth i ni.

Dychwelwch y ffurflen hon i unrhyw un o brif swyddfeydd y Cyngor neu eich Llyfrgell, Canolfan Hamdden, Swyddfa Arian, Swyddfa Tai neu Ganolfan Cwsmeriaid yn Gyntaf agosaf.

Fel arall, gallwch ddychwelyd yr arolwg ac unrhyw sylwadau ychwanegol drwy'r post i Fel arall, gallwch ddychwelyd yr arolwg ac unrhyw sylwadau ychwanegol drwy'r post i: Swyddog Ymgynghori ac Ymgysylltu â'r Cyhoedd, Gwasanaethau Gwella Busnes, Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili, Tŷ Penallta, Parc Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed CF82 7PG

Y dyddiad cau ar gyfer cymryd rhan yn yr ymgynghoriad hwn yw Dydd Llun 13 Ionawr 2020.

A) BOD YN FWY EFFEITHLON

ADDYSG A DYSGU GYDOL OES

Cynnig	Arbediad	Disgrifiad	Effaith ar y Cyhoedd
Addysg Oedolion – Dileu swydd wag Rheolwr.	£42k	Adolygu ac ailstrwythuro gwasanaeth.	DIM
Costau Trafnidiaeth y Fenter 14 i 19 – Ailalinio'r gyllideb.	£25k	Y cynnig yn seiliedig ar broffil gwariant diweddar.	DIM
Gwasanaethau Cymorth ac Adnoddau – Dileu swydd wag.	£15k	Adolygu'r gwasanaeth/swydd wag heb ei llenwi.	DIM
Gwasanaeth Llyfrgelloedd – Dileu swydd Rheolwr Llyfrgell.	£50k	Adolygu ac ailstrwythuro'r gwasanaeth. Mae deiliad y swydd wedi'i ddisodli bellach yn rhan o dîm Ysgolion yr 21ain Ganrif.	DIM
Gwasanaeth Lles Addysg – Ailstrwythuro'r gwasanaeth.	£28k	Ailstrwythuro o fewn y tîm ar ddiwedd mis Mawrth 2019 wedi caniatáu adolygu'r strwythur gydag arbediad dilynol.	DIM
Gwasanaeth Cerddoriaeth – Arweinydd y Cwricwlwm – swydd wag.	£59k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Cerddoriaeth – Dileu swydd Athro Cerddoriaeth ond cadw rhai oriau.	£26k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Cerddoriaeth – Dileu swydd Athro Cerddoriaeth.	£53k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Cymorth Iaith Cynradd – Dileu swydd wag.	£33k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	BACH
Gwasanaeth Llyfrgelloedd – Arbedion effeithlonrwydd swyddfa gefn ac arbedion sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth.	£18k	Ailalinio'r gyllideb yn seiliedig ar dueddiadau ac adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Ieuencid – Swydd 1 gofalwr yn Sefydliad Crymlyn heb ei llenwi (swydd wag).	£11k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Ieuencid – Dileu swydd weinyddol.	£21k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Ieuencid – Peidio â llenwi swydd Swyddog ar Ddyletswydd/Gofalwr pan fydd deiliad y swydd yn gadael yn yr hydref.	£25k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Gwasanaeth Ieuencid – Dileu swydd wag gradd 10 ran-amser.	£28k	Swydd wag heb ei llenwi yn dilyn adolygiad.	DIM
Tîm y Blynnyddoedd Cynnar.	£15k	Arbedion a nodwyd yn dilyn adolygiad o wariant cyffredinol. Dim effaith ar staff.	DIM
Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) – Gostyngiad o 1.5% o ran y cyfraniad.	£15k	Fel y cynghorir gan y GCA.	DIM
Uned Cymorth Synhwyrdd a Chyfathrebu Gwent (SenCom) – Gostyngiad o 1%.	£7k	Targed arbedion ar gyfer Gwasanaeth Synhwyrdd sy'n cael ei gynnal gan CBS Torfaen ar gyfer 5 awdurdod lleol. £7 mil yn ymwneud ag arbediad CBSC yn unig.	DIM

GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A THAI

Tai Preifat – Mân ailstrwythuro.	£27k	Yn arwain at ddileu 1 swydd.	DIM
----------------------------------	------	------------------------------	-----

A) BOD YN FWY EFFEITHLON			
Cynnig	Arbediad	Disgrifiad	Effaith ar y Cyhoedd
CYMUNEDAU			
Cymorth a Chyllido Busnes – Ailalinio'r gyllideb.	£40k	Yn ogystal ag ailalinio cyllidebol mewn blynyddoedd blaenorol, gellir lleihau cyllidebau mewn penawdau cyllideb pellach yn 2020/21. Yr arbedion mwyaf sylweddol yw glanhau (£3.5 mil), Cyd-fenter Oakdale (£27 mil), ailgodi taliadau ffonau (£2 fil), Postio (£4 mil) a Thanysgrifiadau (£2 fil). Dyma gyfanswm o £38.5 mil a chaiff y £1.5 mil sy'n weddill ei gymryd mewn symiau bach o benawdau cyllideb eraill.	DIM
Cymorth a Chyllido Busnes – Cynyddu incwm rhent o unedau siopau Plaza Lowry.	£5k	Ar hyn o bryd mae gan Plaza Lowry un uned siop heb ei gosod, sef Uned 6A. Rhagwelir y bydd yr uned hon yn cael ei gosod erbyn y flwyddyn ariannol 2020/21. Bydd yr incwm o'r uned yn cynhyrchu tua £5 mil.	DIM
Adnewyddu Trefol – Lleihau'r gyllideb cyhoeddusrwydd a hyrwyddo.	£2k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Adnewyddu Trefol – Lleihau'r cyllidebau milltired, argraffu a gwariant amrywiol.	£2k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Twristiaeth – Sefydliad y Glowyr, Coed Duon – Cwtogi oriau agor y Swyddfa Docynnau.	£8k	O ganlyniad i brynu system swyddfa docynnau newydd yn y Cwmwl, wedi'i hategu gan wefan ddiwygiedig, mae'r broses archebu tocynnau wedi dod yn fwy cyfeillgar a deniadol i'r defnyddwyr gan gynyddu nifer y defnyddwyr sy'n archebu ar-lein a chefnogi Strategaeth Cwsmeriaid a Digidol y Cyngor.	DIM
Twristiaeth – Sefydliad y Glowyr, Coed Duon – Ailstrwythuro'r staff.	£20k	Mae angen ailstrwythuro'r staff i leihau nifer yr oriau rheoli ac ad-drefnu dyletswyddau ymhlith y staff presennol.	DIM
TTwristiaeth – Y Tŷ Weindio – Ailalinio'r gyllideb a lleihau'r gyllideb staffio.	£30k	Gellir cyflawni'r elfen staffio yn dilyn newidiadau i'r gwasanaeth yn y blynyddoedd diweddar lle mae'r lleoliad wedi cau ar ddydd Sul a dydd Llun a thrwy integreiddio adnoddau staff ym maenordy Llancaiach Fawr.	DIM
Twristiaeth – Marchnata a Digwyddiadau – Lleihau gwariant ar farchnata.	£8k	Ailalinio'r gyllideb yn achos cyllidebau marchnata a gweinyddu i adlewyrchu gostyngiad mewn hysbysebu y telir amdano a llai o bostio wrth i'r cyfryngau digidol a'r cyfryngau cymdeithasol gynyddu fel cyfrwng marchnata.	DIM
Twristiaeth – Rhagor o arbedion effeithlonrwydd ym mhob lleoliad.	£21k	I'w gyflawni drwy arbedion effeithlonrwydd ar draws cyllidebau gwariant y Lleoliadau Twristiaeth.	DIM
Isadran Isadeiledd – Mân ailstrwythuro.	£31k	Caiff mân ailstrwythuro ei wneud i sicrhau bod adnoddau staff yn cael eu halinio'n well er mwyn darparu gwasanaethau, gan gynyddu cyfleoedd effeithlonrwydd wrth ddarparu gwasanaethau ym maes Arolygu Priffyrdd.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Dileu swydd weinyddol.	£25k	Dileu 1 o 8 swydd.	DIM
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Ailalinio'r gyllideb.	£56k	Mae'n cynnwys ailalinio Mannau Gwyrdd (£30 mil) a chyllideb swyddogion y Pafiliwn (£10 mil), lleihau costau gorbenion, deunyddiau, cerbydau a thaliadau i gontractwyr (£10 mil), ac arbedion ar waith Amgylcheddol sy'n gysylltiedig â chronfeydd yng Nghwm Rhymni Uchaf (£6 mil).	DIM
Cofrestru – Rheoli swyddi gwag.	£10k	Mae mân ailstrwythuro wedi arwain at oriau staffio heb eu llenwi.	DIM
Diogelwch y Cyhoedd – Ailalinio'r gyllideb.	£39k	Yn cynnwys gostyngiad o £20 mil mewn ailgodi taliadau trydan o ran Teledu Cylch Cyfyng.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Tŷ Penmaen – Costau rhedeg i'w talu gan denant newydd.	£33k	Costau i'w talu gan y tenant newydd sydd wedi meddiannu'r eiddo o fis Mehefin 2019 ymlaen.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Tŷ Penallta – Lleihau gwaith glanhau adeiladau.	£25k	Cyflwynwyd oriau llai o fis Mehefin 2019 ymlaen.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Swyddfeydd eraill – Lleihau gwaith glanhau adeiladau.	£20k	Yn seiliedig ar ostyngiad o 15% ar y gyllideb gyfredol o £130 mil.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Lleihau costau cyfleustodau.	£15k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
GWASANAETHAU CORFFORAETHOL			
Cyllid Corfforaethol – Rheoli swyddi gwag.	£208k	Swyddi gwag i'w hadolygu wrth iddynt godi.	DIM
Glanhau Adeiladau – Lleihau costau argraffu.	£4k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Glanhau Adeiladau – Lleihau tanysgrifiadau.	£4k	Peidio â thanysgrifio i BICS mwyach.	DIM
Glanhau Adeiladau – Lleihau'r gyllideb hyfforddiant.	£4k		DIM
Glanhau Adeiladau – Lleihau costau'r fflyd.	£5k	Lleihau'r fflyd gan 1 fan.	DIM
Cyfreithiol a Llywodraethu – Dileu swydd wag Cyfreithiwr.	£12k	Cadw rhywfaint o'r arbediad er mwyn ariannu Swyddog Gwasanaethau Pwyllgor rhan-amser newydd.	DIM
Cyfreithiol a Llywodraethu – Lleihau gwariant ar gyflenwadau a gwasanaethau.	£20k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Cyfreithiol a Llywodraethu – Lleihau cyllideb Ffioedd Cwnsleriaid.	£50k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Is-gyfanswm: £1,195k			

B) GWNEUD PETHAU’N WAHANOL			
CYMUNEDAU			
Isadeiledd – Lleihau cyllideb cynnal a chadw Goleuadau Stryd.	£40k	Lleihau costau cynnal a chadw drwy ymateb yn adweithiol i'r rhai sy'n torri yn hytrach na strategaeth adnewyddu ragweithiol. Caiff arbedion pellach eu gwneud hefyd yn sgil cyflwyno goleuadau Deuodau Allyrru Golau (LED) newydd fesul cam.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Ad-drefnu lawntiau bowlio.	£10k	Tynnu'r grantiau'n raddol i Glybiau Bowls, sydd ar fynd fel y cytunwyd yn flaenorol gan y Cabinet; lleihau o £1,500 i £1,000.	DIM
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Cau a gwerthu neu brydlesu fferm Ynys Hywel.	£40k	Rhyddhau'r Rheolwr Fferm ac adleoli'r gwas fferm gyda'r anifeiliaid sy'n weddill i Aberbargod. Bydd angen i lechyd yr Amgylchedd wneud trefniadau eraill ar gyfer ffaldio anifeiliaid sy'n crwydro. Y potensial i brydlesu'r fferm ar gyfer pori.	DIM
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Cau Storfa Parciau Penallta.	£24k	Cau 1 o 3 storfa Parciau ac adleoli gweithrediadau i storfa Tir-y-berth.	DIM
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Cau Canolfan Ailgylchu Gwastraff y Cartref, Trehir.	£15k	Mae materion iechyd a diogelwch y bydd angen mynd i'r afael â hwy os caiff gwasanaeth ei gynnal ar safle Trehir. Mae'r bwriad i gau Trehir yn cael ei ategu gan y bwriad i ehangu canolfan Penallta i'r storfa Parciau gyfagos sy'n wag (gweler uchod). Mae'r arbediad rhan o'r flwyddyn o £15 mil yn 2020/21 (£30 mil am y flwyddyn gyfan) er mwyn caniatáu i'r gwaith angenrheidiol ddiwydd. Bydd angen dyraniad cyfalaf i dalu am ehangu canolfan ailgylchu Penallta. Mae'r ehangiad arfaethedig ym Mhenallta hefyd yn cynnwys darparu siop ailgylchu.	CANOLIG
Diogelwch y Cyhoedd – Cyfuno Wardeiniaid Diogelwch Cymunedol â Thim Gorfodi Cyffredinol Iechyd yr Amgylchedd.	£160k	Mae 3 o'r 6 swydd WDC ar gontractau cyfnod penodol tan 31/3/2020 ac mae 1 yn wag. Y cynnig yw dileu 4 swydd WDC a chynnwys y 2 sy'n weddill yn y Tim Gorfodi Cyffredinol o fewn lechyd yr Amgylchedd er mwyn darparu gwasanaeth symlach.	SYLWEDDOL
Eiddo Corfforaethol – Pob prydleswr i gyflawni rhwymedigaethau cynnal a chadw.	£20k	Yn hanesyddol mae gwaith cynnal a chadw rhai canolfannau a phafiliynau cymunedol wedi cael ei ariannu gan Eiddo Corfforaethol er bod y brydles wedi gwneud y tenant yn gyfrifol am y costau hyn. Ar hyn o bryd rydym yn ariannu tua £60 mil o waith y flwyddyn nad ydym yn gyfrifol amdano. Yn rhagdybio trawsnewid dros 3 blynedd.	BACH
GWASANAETHAU CORFFORAETHOL			
Polisi Corfforaethol – Leihau cyllideb Cyfieithu Iaith Gymraeg allanol.	£15k	Gellir cyflawni hyn oherwydd bod y Tim Cyfieithu mewnol bellach wedi'i staffio'n llawn.	DIM
Gwasanaethau i Gwsmeriaid – Ailgynllunio'r gwasanaeth.	£68k	Ad-drefnu darpariaeth gwasanaethau presennol. Dyma arbediad rhan o flwyddyn, swm blwyddyn gyfan yw £136 mil.	CANOLIG
Gwasanaethau Canolog – Ailgynllunio'r gwasanaeth Ystafell Bost.	£24k	Ad-drefnu darpariaeth gwasanaethau presennol. Dyma arbediad rhan o flwyddyn, swm blwyddyn gyfan yw £48 mil.	BACH
GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A THAI			
Gwasanaethau Cymdeithasol – Defnyddio arian wrth gefn dros dro i danategu ffyrdd amgen o weithio.	£800k	Yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol, rhagwelir y bydd y gofyniad twf o 2020/21 ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol yn £800 mil. Ar gyfer 2020/21 yn unig, cynigir y bydd y gofyniad twf disgwyliedig hwn yn cael ei gyflawni drwy gyfraniad untro o £800 mil o gronfeydd wrth gefn Gwasanaethau Cymdeithasol. Cynigir hyn ar y sail bod nifer o fentrau ar waith ar hyn o bryd a fydd yn lleihau costau yn y tymor canolig i'r hirdymor ac felly'n lliniaru'r pwysau cost presennol yn y system.	DIM

B) GWNEUD PETHAU’N WAHANOL			
■ ADDYSG A DYSGU GYDOL OES			
Cynnig	Arbediad	Disgrifiad	Effaith ar y Cyhoedd
Gwasanaeth Llyfrgelloedd – Dileu 2 swydd Llyfrgellydd Cymunedol (gradd 8).	£80k	Gostwng y 6 Llyfrgellydd Cymunedol i 4, gyda phob un yn cymryd cyfran o’r safleoedd (wedi’u rhannu rhwng 6 ar hyn o bryd). Ni ragwelir y bydd angen diswyddiadau gorfodol gan y bydd swyddi eraill o fewn lefel dwy radd swydd ar gael yn dilyn mynegi diddordeb diweddar gan y staff.	BACH
Gwasanaeth Llyfrgelloedd – Effaith blwyddyn gyfan o arbedion ailfodelu’r gweithlu a gymeradwywyd fel rhan o gyllideb 2019/20.	£32k	Effaith blwyddyn gyfan arbedion 2019/20 a gymeradwywyd.	DIM
Is-gyfanswm: £1,328k			

C) GOSTYNGIADAU / TORIADAU I WASANAETHAU			
■ GWASANAETHAU CORFFORAETHOL			
Polisi Corfforaethol – Lleihau cyllideb y Sector Gwirfoddol.	£80k	Caiff yr arbediad hwn ei gyflawni drwy leihad pellach yn y cyllid Cytundeb Lefel Gwasanaeth (CLG) presennol a ddyrennir i dri sefydliad yn y sector gwirfoddol (Cyngor ar Bopeth, CMGG a Groundwork). Cyfanswm y gyllideb sy’n weddill sydd ar gael i ariannu’r cytundebau lefel gwasanaeth fydd £129 mil.	SYLWEDDOL
Polisi Corfforaethol – Dileu’r gyllideb Cymorth Technegol sy’n weddill.	£11k	Mae’r gyllideb Cymorth Technegol ar gael ar hyn o bryd i’r sector gwirfoddol a chymunedol ar sail ceisiadau er mwyn ei alluogi i gael adroddiadau proffesiynol a thechnegol er mwyn cefnogi ceisiadau am grant e.e. syrfewyr, penseiri, cynlluniau a lluniadau, ffioedd cyngor cyfreithiol CBSC ac ati.	CANOLIG
Polisi Corfforaethol – Gostyngiad pellach yn y gyllideb Llesiant.	£6k	Mae’r gyllideb Llesiant wedi cefnogi gwaith mewn cymunedau i gyflawni mentrau llesiant sy’n hybu llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol lleol e.e. prosiectau amgylcheddol, prosiectau glanhau cymunedol, prosiectau sy’n cefnogi’r bartneriaeth 50+ a phrosiectau i gefnogi pryfed peillio (y boblogaeth gwenyn leol). Bydd cyllideb weddilliol o £10 mil yn parhau.	CANOLIG
Polisi Corfforaethol – Gostyngiad pellach yng nghyllidebau cyhoeddusrwydd a hyrwyddo.	£2k	Ailalinio’r gyllideb.	DIM
■ ADDYSG A DYSGU GYDOL OES			
Gostyngiad o 2% yn y Gyllideb Ysgolion Unigol.	£2,060k	Mae’r Cyllidebau Ysgolion Unigol, sef £103 miliwn, yn cyfateb i tua 30% o gyfanswm cyllideb net yr Awdurdod. Rydym ar hyn o bryd yn gweithio gydag ysgolion i fonitro effaith bosibl gostyngiad o 2% ac yn ôl amcanestyniadau cynnar bydd angen lleihau swyddi mewn tua 20 i 25 o ysgolion.	CANOLIG
Gostyngiad o 2% yn y Grant Cyfnod Allweddol 2 blaenorol.	£30k	Y gyllideb yn 2019/20 yw £1.5 miliwn. Effaith ar draws y Cyfnod Sylfaen Cynradd.	BACH
Gostyngiad o 2% o ran Cyllido Uwchradd Ychwanegol.	£22k	Y gyllideb yn 2019/20 yw £1.08 miliwn. Effaith ar draws Ysgolion Uwchradd.	BACH
Gwasanaeth Ieuencid – Lleihau’r cyllid atodol i brosiectau sy’n cael arian grant.	£15k	Yn ariannu oriau staff sesiynol, llogi cerbydau a lleoliadau a chostau darparu gwaith ieuencid arall. Yn cefnogi ymgysylltu mewn modd amserol gydag oddeutu 45 o’r bobl ifanc fwyaf agored i niwed. Gall lleihau’r gyllideb arwain at fwy o alw ar dimau eraill yn y Gwasanaeth Ieuencid.	CANOLIG
Gwasanaeth Ieuencid – Tynnu’r gwasanaeth yn ôl o Ysgol Uwchradd Bedwas.	£6k	Arbediad sy’n gysylltiedig ag eiddo. Bydd gwasanaeth yn cael ei ddarparu o leoliad arall am bris gostyngol.	DIM
■ GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A THAI			
Tai – Tynnu’n ôl cyfraniad Tai y Gronfa Gyffredinol i’r Gwasanaeth Wardeiniaid yr Amgylchedd Cymunedol.	£45k	Adolygu’r gwasanaeth i sicrhau arbedion effeithlonrwydd ar y cyd â Sbwriel a Glanhau.	CANOLIG
■ CYMUNEDAU			
Cymorth a Chyllid Busnes – Lleihau’r gyllideb refeniw ar gyfer y Gronfa Menter Gymunedol.	£50k	Mae’r gyllideb refeniw ar gyfer grantiau a weinyddwyd yn flaenorol gan y Tim Cymorth a Chyllid Busnes wedi lleihau o £232 mil (y Gronfa Adfywio Cymunedol) a £62 mil (Grantiau Datblygu Busnes) yn 2015/16 i gyllideb refeniw gyfunol o £101 mil i Gronfa Fenter Caerffili newydd. Cynigir bod hyn yn cael ei leihau £50 mil pellach yn 2020/21. Dylid nodi bod dyraniad cyfalaf ar wahân ar gyfer y gronfa o £149 mil a fydd yn cael ei gadw.	BACH
Adnewyddu Trefol – Lleihau cyllideb Prosiectau Canol Trefi/Cymunedol.	£8k	Cyfanswm y gyllideb yw £41 mil ac fe’i defnyddir i gyflawni gwelliannau cyfalaf bach yng nghanol ein trefi a’n pentrefi, gan ganolbwyntio yn bennaf ar yr amgylchfyd cyhoeddus.	BACH
Adfywio Cymunedol – Lleihau cyllideb Prosiectau Cymunedol.	£35k	Yn sgil lleihau nifer y swyddi Cydlynwyr Adfywio Cymunedol a diddymu’r rhaglen Cymunedau yn Gyntaf yn raddol, mae sawl partneriaeth gymunedol wedi dod i ben ar draws y Fwrdeistref Sirol. Helpodd y gyllideb hon i gefnogi’r partneriaethau o ran costau rhedeg blynyddol gan gynnwys yswiriant atebolrwydd ar gyfer digwyddiadau, marchnata, ffioedd gweinyddu ac ati.	BACH
Isadeiledd – Tynnu’n ôl o safleoedd Hebryngwyr Croesfannau Ysgol nad ydynt bellach yn bodloni meini prawf y safonau cenedlaethol.	£158k	Mae darparu Hebryngwyr Croesfannau Ysgol yn wasanaeth anstatudol. Ar hyn o bryd mae 55 o safleoedd a bydd y cynnig hwn yn lleihau hyn i 22. Mae gan 17 o’r safleoedd presennol swyddi gwag eisoes.	CANOLIG
Isadeiledd – Cyswllt Coed Duon i Ystrad Mynach – Tynnu’r cymhorthdal yn ôl.	£80k	Terfynu contract LincTrên Coed Duon i Ystrad Mynach gan mai hwn sydd â’r cymhorthdal uchaf fesul teithiwr. Angen cyflwyno rhybudd o 12 wythnos o leiaf ar y contract. Mae gwasanaeth arall ar gael, er bod hyn ar gael yn llai aml.	CANOLIG
Isadeiledd – Lleihau cyllideb cynnal a chadw Ffyrdd Cerbydau.	£514k	Bydd lleihau’r gyllideb ar gyfer gosod arwyneb newydd yn cynyddu’r galw a’r adnoddau ar y gyllideb cynnal a chadw adweithiol (tyllau yn y ffordd) a bydd yn rhoi pwysau ar ddyletswydd statudol yr Isadran Isadeiledd i gynnal a chadw’r briffordd mewn cyflwr diogel i ddefnyddwyr y ffyrdd. Fodd bynnag, yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu grantiau untro a bydd adnoddau cyfalaf mewnl yn cael eu hadolygu i weld a oes modd rhyddhau symiau i gefnogi’r rhaglen waith ar briffyrdd.	SYLWEDDOL
Isadeiledd – Lleihau cyllidebau cynnal a chadw eraill Priffyrdd.	£95k	Dyma ostyngiad cyffredinol o tua 3% mewn cyllidebau cynnal a chadw eraill Priffyrdd sy’n cwmpasu 3 phrif faes, sef cynnal a chadw adeileddau (£40 mil), cynnal a chadw troedffyrdd (£35 mil) a gwaith atgyweirio adweithiol (£20 mil).	CANOLIG
Isadeiledd – Lleihau cyllideb cynnal a chadw Rheoli Traffig.	£10k	Dyma gyfuniad o lai o wariant ar reoli traffig (e.e. twmpathau arafu ac ati) a’r ffaith y gobeithir y bydd Gorfodi Parcio Sifil (GPS) yn talu am waith paentio llinellau ac arwyddion yn y dyfodol.	CANOLIG
Isadeiledd – Lleihau cyllideb Camlas Rhisga.	£40k	Dyma ostyngiad o 42% yn y gyllideb refeniw ond bydd y gyllideb cyfalaf o tua £200 mil y flwyddyn yn cael ei chadw.	CANOLIG
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Lleihau cyllideb cynnal a chadw mannau chwarae.	£10k	Gostyngiad o 3.6% arall yn y gyllideb hon sydd wedi’i thorri dros flynyddoedd dilynol. Bydd hyn yn lleihau’r gallu i ailosod offer chwarae ac, yn y pen draw, gallai arwain at gau/symud ymaith y cyfleusterau.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Gostyngiad o 50% yn y gyllideb cynnal a chadw tir.	£16k	Arbediad dros dro yn y Gwasanaeth Cefn Gwlad oedd hwn yn 2019/20 a bellach cynigir gwneud hyn yn un parhaol.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Gostyngiad o 50% yn y gyllideb Hawliau Tramwy Cyhoeddus.	£32k	Roedd hwn yn arbediad dros dro yn 2019/20 a bellach cynigir gwneud hwn yn un parhaol.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Lleihau cyllideb cynnal a chadw Mynwentydd.	£20k	Gostyngiad pellach yn y gyllideb hon sydd wedi’i thorri dros flynyddoedd dilynol. Bydd hyn yn lleihau’r gallu i wella neu drwsio isadeiledd mynwentydd.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Lleihau cyllideb cynnal a chadw Cofebau Rhyfel.	£5k	Gostyngiad pellach yn y gyllideb hon sydd wedi’i thorri dros flynyddoedd dilynol. Bydd hyn yn lleihau’r gallu i gynnal cofebion rhyfel ar draws y Fwrdeistref Sirol.	BACH
Gwasanaethau Cymunedol a Hamdden – Lleihau cyllideb Rhandiroedd.	£2k	Gostyngiad yn y gyllideb gwasanaeth o ran gwneud gwaith cynnal a chadw.	DIM
Canolfannau Cymunedol – Tynnu cyllid yn ôl ar gyfer 2 ganolfan nad ydynt ym mherchnogaeth CBSC (Rhydri a Glan-y-nant).	£13k	Cael gwared ar gymhorthdal.	BACH
Canolfannau Cymunedol – Gostyngiad o 1 awr o gymorth gofalwr ar draws pob Canolfan.	£18k	Cael gwared ar 1 awr o’r 11 awr o gymhorthdal gofalwr; gall pwyllgorau rheoli canolfannau cymunedol ddewis ariannu. Dyfodol cymhorthdal parhaus i’w ystyried fel rhan o adolygu gwasanaeth Canolfannau Cymunedol.	BACH
Rheoli Gwastraff – Lleihau nifer y staff glanhau (6 swydd).	£145k	Gostyngiad o 6 swydd yn nifer y staff glanhau. Mae nifer y staff sy’n glanhau wedi gostwng dros flynyddoedd dilynol. Bydd y gostyngiad arfaethedig o ran cyfraniad Tai i’r Gwasanaeth Wardeiniaid Amgylcheddol Cymunedol hefyd yn cael effaith ar lanhau. Bydd angen addasu amserlenni glanhau fel rhan o’r adolygiad ehangach o wasanaethau sy’n cael ei gynnal ar hyn o bryd yn y Gwasanaeth Gwastraff a Glanhau.	CANOLIG
Diogelwch y Cyhoedd – Digomisiynu holl gamerâu rhentu llinell BT.	£24k	Digomisiynu pob un o’r 26 camera TCC ar gyfer mannau agored cyhoeddus. 2 gamera yn Nelson, 3 yng Nghefn Fforest, 2 yn Llanbradach, 2 yn Senghenydd, 4 yn Abertridwr, 1 yng Ngraig-y-rhaca, 1 yn Oakdale, 6 yng ngorsaf drenau Pengam, 1 yn Nhrinant a 4 ym maes parcio Heol y Cilgant, Caerffili. Bydd angen rhoi rhybudd o 3 mis i BT felly rhaid tybio arbedion rhan o’r flwyddyn 20/21 o 10 mis gyda £5 mil i ddilyn yn 21/22.	CANOLIG

C) GOSTYNGIADAU / TORIADAU I WASANAETHAU			
CYMUNEDAU			
Cynnig	Arbediad	Disgrifiad	Effaith ar y Cyhoedd
Eiddo Corfforaethol – Lleihau cyllideb Anabledd.	£30k	Cynigir gostyngiad o 50%. Bu buddsoddiadau sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â materion Anabledd a bydd y gyllideb ostyngol hon yn ddigon i fynd i'r afael ag unrhyw faterion gweddilliol wrth symud ymlaen.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Gostyngiad o 7% yng nghyllidebau cynnal a chadw adeiladau.	£106k	Er bod lechyd a Diogelwch a gwaith cynnal a chadw statudol yn cael eu cyflawni, bydd rhai prosiectau dewisol yn destun oedi.	BACH
CYLLID AMRYWIOL			
Cyllid Amrywiol – Dileu'r arian cyfatebol ar gyfer cyllideb Cynlluniau Cymunedol.	£15k	Bydd hyn yn arwain at dynnu'n ôl cyfraniad CBSC at Lawr Sglefrio Iâ Bargod (£12 mil) a'r Pad Sblasio yn Senghenydd (£3 mil).	BACH
Is-gyfanswm: £3,703k			

D) #TÎMCAERFFILI – YN WELL GYDA’N GILYDD			
GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A THAI			
Tai – Cynyddu ad-daliadau Cyfrif Refeniw Tai – Mân waith addasu.	£25k	Mwy o ad-daliad i'r Cyfrif Refeniw Tai i gefnogi'r mân waith addasu a reolir ar hyn o bryd gan y Gwasanaethau Cymdeithasol ac y'i comisiynir i Dai Sector Preifat.	DIM
CYMUNEDAU			
Cynllunio – Incwm o godi tâl am gyngor.	£6k	Mae'n cynnwys cynyddu'r taliadau cyfredol am gyngor cynllunio anstatudol a chodi tâl newydd am gyngor dewisol cyn gwneud cais mewn perthynas â cheisiadau Cadwraeth/Treftadaeth Adeiledig er mwyn sicrhau eu bod yn unol â cheisiadau eraill.	BACH
Adnewyddu Trefol – Mwy o incwm o ffioedd staff o reoli prosiectau ar brosiectau a ariennir gan grantiau.	£2k	Cynyddu incwm o ffioedd rheoli prosiectau Adnewyddu Trefol a ariennir yn allanol, cynlluniau Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop yn bennaf.	DIM
Twristiaeth – Canolfan Ymwelwyr Cwmcarn – Incwm ychwanegol.	£10k	Incwm ychwanegol yn deillio o nifer o fuddsoddiadau sydd wedi datblygu ar y safle gyda'r nod o ddenu mwy o ymwelwyr. Mae buddsoddiadau diweddar yn cynnwys gosod parc antur wedi'i anelu at deuluoedd a 6 uned llety newydd sy'n darparu mwy o elw fesul llain o'u cymharu â'r lleiniau gwersylla a ddisodlwyd ganddynt.	DIM
Twristiaeth – Canolfan Ymwelwyr Caerffili – Incwm arlwy ychwanegol.	£5k	O ganlyniad i fuddsoddi mewn dodrefn newydd ar y safle mae nifer y' lleoedd' yn y caffi wedi cynyddu ac mae arlwy caffi mwy deniadol wedi'i greu.	DIM
Twristiaeth – Sefydliad y Glowyr, Coed Duon – Incwm ychwanegol.	£5k	Canolbwytio ar wariant eilaidd er bod darparu uned melysion a bar symudol yn ceisio gwella gwerthiannau i gwsmeriaid drwy fynd ag eitemau i'r awditoriwm yn ystod sioeau.	DIM
Twristiaeth – Marchnata a Digwyddiadau – Incwm ychwanegol o adolygu Ffioedd Lleiniau.	£12k	Gellir cynhyrchu rhagor o incwm drwy gynyddu ffioedd lleiniau a nawdd lle mae galw masnachol am y digwyddiadau mwy poblogaidd.	DIM
Gwastraff – Cynyddu taliadau am gasgliadau swmpus (o £16 i £25 ar gyfer 1 i 3 eitem).	£25k	Cyflwynwyd polisi codi tâl newydd ar gyfer pob eitem swmpus (heb gasglu eitemau am ddim) yn 2019/20 yn seiliedig ar godi tâl o £16 am 1–3 o eitemau. Byddai'r cynnydd arfaethedig i £25 ar gyfer 1–3 o eitemau yn cynhyrchu £38 mil o incwm ychwanegol ar lefelau a gyllidebwyd, ond yn rhagdybio £25 mil at ddibenion cyllidebu darbodus.	BACH
Diogelwch y Cyhoedd – Adolygu ffioedd a thaliadau Rheoli Plâu a chyflwyno tâl am driniaethau llygod mawr.	£20k	Cyflwyno rhestr ddiwygiedig o ffioedd a thaliadau rheoli plâu i sicrhau cysondeb ar gyfer y gwahanol wasanaethau a gynigir.	CANOLIG
Eiddo Corfforaethol – Incwm rhent Tŷ Dyffryn.	£69k	Cynnydd graddol mewn incwm rhent gan y tenant.	DIM
Eiddo Corfforaethol – Incwm rhent Tŷ Penmaen.	£31k	Incwm rhent gan denant newydd a oedd yn meddiannu'r safle o fis Mehefin 2019 ymlaen.	
GWASANAETHAU CORFFORAETHOL			
Meals Direct – Cynyddu pris prydau bwyd 25c o fis Ebrill 2020.	£5k	Cynyddu'r pris o £3.30 i £3.55.	BACH
Arlwy – Cynyddu pris prydau ysgolion cynradd 10c o fis Ebrill 2020.	£28k	Cynyddu'r pris o £2.10 i £2.20.	BACH
Arlwy – Cynyddu pris prydau ysgolion uwchradd 10c o fis Ebrill 2020.	£54k	Cynyddu'r pris o £2.35 i £2.45.	BACH
Arlwy – Mwy o incwm arlwy o ysgolion uwchradd (ailalinio'r gyllideb).	£12k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Arlwy – Cynyddu pris prydau bwyd yn ffreutur y staff 3%.	£6k		DIM
Glanhau Adeiladau – Cynyddu incwm.	£12k	Ailalinio'r gyllideb.	DIM
Glanhau Adeiladau – Cynyddu incwm o lanhau ffenestri.	£4k	Cyfuniad o strategaeth farchnata newydd a chynyddu prisiau.	DIM
Glanhau Adeiladau --- Cynyddu taliadau Prawf Dyfeisiau Cludadwy.	£3k	Effaith ar gwsmeriaid mewnol – 2c ychwanegol yr eitem.	DIM
Glanhau Adeiladau – Cynyddu taliadau caeau Trinity.	£14k	Codwyd rhy ychydig yn flaenorol.	DIM
Glanhau Adeiladau – Contract newydd gyda Morrison Utilities.	£5k		DIM
Caffael – Cynhyrchu incwm drwy gydweithredu.	£10k	Mae nifer o gyfleoedd cydweithredu yn cael eu harchwilio a fydd yn creu incwm i'r tîm Caffael.	DIM
Arlwy – Cyflwyno tâl am ddarparu'r hyn a ddarperir am ddim ar hyn o bryd mewn ystafelloedd cyfarfod, h.y. dŵr.	£3k		DIM
Gwasanaethau Corfforaethol – Gwasanaethau Digidol – Arbedion effeithlonrwydd drwy adolygu proseses ac awtomeiddio.	£200k	Mae £600 mil wedi'i fuddsoddi yn y cynhyrchion meddalwedd Abavus a Thoughtonomy. Cymerir ad-daliad dros gyfnod o dair blynedd drwy arbedion sy'n deillio o broses barhaus o adolygu systemau ac awtomeiddio i ddigideiddio gweithdrefnau arferol.	DIM
Adolygiad o'r Strategaeth Fuddsoddi	£718k	Bwriedir ailgyfeirio £20 miliwn o'n buddsoddiadau presennol i gronfeydd buddsoddi hirdymor. Byddai hyn yn cael ei rannu ar draws cronfeydd amrywiol er mwyn llyfnhau unrhyw anwadalarwydd a allai fod yn gysylltiedig â buddsoddiadau o'r fath. Y cronfeydd sydd i'w hystyried yw cronfa eiddo; cronfa ecwiti a chronfa bondiau. Bydd y buddsoddiad o £20 miliwn yn cael ei gloi am o leiaf 3–5 o flynyddoedd, ond byddai'r adenillion yn gwella'n sylweddol. Byddwn ond yn buddsoddi mewn cronfeydd sydd wedi cael eu sgrinio gan ein Hymgynghorwyr Trysorlys, Arlingdose.	DIM
Is-gyfanswm: £1,284k			

E) ARALL			
Cyllid Amrywiol – Lleihau Costau Dyledion dros dro.	£500k	Cymhwyswyd y gostyngiad dros dro hwn yn 2019/20 a gellir ei ailadrodd dros dro hefyd ar gyfer 2020/21. Mae hyn oherwydd nad oes angen benthycu cymeradwy ar hyn o bryd oherwydd y defnydd o falansau arian parod tymor byr.	DIM
Cyllid Amrywiol – Arbedion 2019/20 o flaen llaw.	£475k	Arbedion o flaen llaw yw'r rhain a gyflawnwyd ar gyfer 2019/20 ac y gellir bellach eu rhyddhau i gefnogi'r gyllideb wrth symud ymlaen.	
Is-gyfanswm: £975k			

CYFANSWM YR ARBEDION I’R AWDURDOD CYFAN £8,485,000

Ymunwch yn nhrafodaeth Caerffili!

Ar ôl adolygu'r rhestr o gynigion arbedion, treuliwch amser yn ateb y cwestiynau isod fel y gallwn ddefnyddio'ch barn i helpu llywio ein penderfyniadau o ran cyllideb yn ystod y blynyddoedd i ddod.

Er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys ar gyfer 2020/21, rhaid i Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili sicrhau arbedion o £8.5 miliwn bron ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod. Mae hyn yn ychwanegol at y £103 miliwn y bu'n rhaid i'r Cyngor ei dynnu o'i gyllideb ers 2008.

Cyflwynwyd rhestr o gynigion cyllidebol drafft i Gabinet y Cyngor ar 13 Tachwedd 2019, a fyddai'n caniatáu'r arbedion angenrheidiol o £8.495 miliwn ar gyfer 2020/21. Eleni, mae'r cynigion yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- **Bod yn fwy effeithlon**
- **Gwneud pethau'n wahanol**
- **Toriadau/gostyngiadau i wasanaethau**
- **Cynyddu ffioedd a thaliadau**
- **Manteisio ar y model gweithredu newydd, o'r enw '#TîmCaerffili – Yn Well gyda'n Gilydd'**
(sy'n canolbwyntio yn bennaf ar sicrhau effeithlonrwydd drwy adolygu prosesau, awtomeiddio ac adolygu strategaeth fuddsoddi'r Cyngor).

Mae eich barn yn bwysig! Treuliwch amser yn ateb y cwestiynau isod fel y gallwn ddefnyddio'ch barn i helpu llywio ein penderfyniadau cyllidebol yn ystod y blynyddoedd nesaf.

- 1** Ar ôl darllen y rhestr o arbedion arfaethedig, a'u hystyried, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno ag unrhyw un neu ragor o'r rhai ar y rhestr, gan roi rhesymau dros eich ateb. Byddwch cystal â nodi'r cynnig rydych yn cytuno'n gryf/anghytuno'n gryf ag ef yn gyntaf:

Cynigion rwy'n cytuno â nhw:

- 1]
- 2]
- 3]

Cynigion rwy'n anghytuno â nhw:

- 1]
- 2]
- 3]

- 2** Er mwyn sicrhau'r arbedion angenrheidiol, rydym yn cynnig cynnydd o 6.95% yn nhreth y cyngor ar gyfer 2020/21. Byddai hyn cyfystyr â £1.51 yr wythnos yn ychwanegol ar gyfer eiddo Band D. Er bod treth y cyngor yn elfen bwysig iawn o gyllid y Cyngor, mae'n cyflenwi dim ond 20% o gyfanswm cyllideb y Cyngor ar gyfer darparu'r cyfoeth o wasanaethau y mae trigolion Bwrdeistref Sirol Caerffili yn eu derbyn bob dydd o'r flwyddyn. Hyd yn oed â chynnydd o 6.95% yn nhreth y cyngor, byddai trigolion Bwrdeistref Sirol Caerffili yn dal i dalu treth y cyngor sydd ymhlith yr isaf yng Nghymru. Gan ystyried hyn a lefel yr arbedion angenrheidiol, dewiswch un o'r opsiynau canlynol i roi gwybod i ni p'un sydd well gennych o ran treth y cyngor.

✓ Dewiswch **UN** yn unig.

- ☐ **Rwy'n cefnogi'r cynnydd arfaethedig** yn nhreth y cyngor (6.95%) a fyddai'n golygu cynnydd o £1.51 yr wythnos ar gyfer eiddo Band D.
- ☐ Nid wyf yn cefnogi'r cynnydd arfaethedig yn nhreth y cyngor – mae'n ormod. Ond, byddwn yn cefnogi **cynnydd llai** yn nhreth y cyngor. (Noder – byddai pob gostyngiad o 1% islaw'r 6.95% arfaethedig yn golygu y byddai'n rhaid i ni ddod i hyd i arbedion ychwanegol o £535k.)
- ☐ Rwy'n cefnogi'r cynnydd arfaethedig yn nhreth y cyngor a byddwn yn fodlon talu **cynnydd mwy** fyth pe bai angen. (Byddai pob cynnydd o 1% uwchlaw'r 6.95% arfaethedig yn golygu sicrhau £535k yn llai o arbedion.)
- ☐ **Nid wyf yn cefnogi cynnydd yn nhreth y cyngor** ac rwy'n deall y byddai hyn yn golygu y byddai'n rhaid i'r Cyngor ddod o hyd i ragor o arbedion mewn manau eraill er mwyn mantoli'r gyllideb.

3

Os ydych wedi nodi na fydddech yn fodlon cefnogi'r cynnydd arfaethedig yn nhreth y cyngor, rhowch fanylion am ffyrdd eraill y gallwn sicrhau'r arbedion angenrheidiol yn eich barn chi:

Yn ddiweddar, mae'r Cyngor wedi cychwyn ar raglen drawsnewid fawr, o'r enw '#TimCaerffili – Yn Well Gyda'n Gilydd'. Yng nghyd-destun y sefyllfa ariannol bresennol, mae'r rhaglen yn edrych ar sut y gallwn wneud pethau'n wahanol, bod yn fwy arloesol ac effeithlon, archwilio cyfleoedd i ganolbwyntio mwy ar gwsmeriaid, manteisio ar ragor o gyfleoedd digidol, edrych ar gyfleoedd cydweithredu, ystyried modelau cyflawni eraill a chwilio am gyfleoedd masnachol.

4

Gan edrych tuag at 2022 a thu hwnt, ac o ystyried y sefyllfa ariannol sy'n wynebu cynghorau ledled y wlad, pa syniadau sydd gennych ynglŷn â sut y gallem ddarparu ein gwasanaethau'n wahanol er mwyn diwallu anghenion ein trigolion ar hyn o bryd a diwallu anghenion cenedlaethau'r dyfodol?

Mae'r rhaglen drawsnewid, **#TimCaerffili**, yn golygu ail-lunio'r Cyngor ar gyfer y dyfodol. Fel rydym wedi'i bwysleisio yn barod, rhaid i ni wneud pethau'n wahanol er mwyn amddiffyn gwasanaethau cyngor sydd eu hangen ac sy'n werthfawr. Yn y dyfodol, bydd hyn yn golygu y bydd y Cyngor yn llai, yn darparu llai o wasanaethau ac, o bosibl, yn darparu'r gwasanaethau sy'n weddill mewn ffordd wahanol. Os ydym am barhau i ddarparu rhai o'r gwasanaethau dewisol (sef y pethau nad oes rhaid i ni eu gwneud yn ôl y gyfraith), bydd arnom angen help ein cymunedau a'r sector gwirfoddol i'w darparu.

5

Pa syniadau sydd gennych ynglŷn â sut y gallwch chi a'r gymuned ehangach geisio helpu'r Cyngor i gyflawni hyn?

6

Os ydy'ch ymateb i unrhyw un neu ragor o'r cwestiynau yn yr arolwg hwn wedi'i ddylanwadu (yn gadarnhaol neu'n negyddol) oherwydd unrhyw un neu ragor o'r canlynol – tarddiad ethnig, rhywedd, oed, statws priodasol, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, cred neu ddiffyg cred, defnydd o'r Gymraeg, laith Arwyddion Prydain neu ieithoedd eraill, cenedligrwydd neu gyfrifoldeb dros ddibynyddion – rhowch fanylion isod:

Amdanoch Chi...

Rwy'n llenwi'r arolwg hwn ...

☐ Fel un o drigolion y Fwrdeistref Sirol

☐ Fel aelod o staff

☐ Fel person busnes

☐ Fel cynrychiolydd mudiad trydydd sector

☐ Fel un o drigolion y Fwrdeistref Sirol

Arall, nodwch: _____

Rydw i (Dewiswch un) ...

☐ Yn wryw

☐ Yn fenyw

☐ Gwell gen i beidio â dweud

Arall, nodwch: _____

Fy nghod post yw: : _____

Beth yw eich prif iaith? (Dewiswch un)

☐ Saesneg

☐ Cymraeg

☐ Arall (gan gynnwys laith Arwyddion Prydain)

☐ Gwell gen i beidio â dweud

Ydych chi'n ystyried bod gennych anabledd?

☐ Ydw

☐ Nac ydw

Diolch am lenwi'r arolwg hwn. Dychwelwch y ffurflen hon i unrhyw un o brif swyddfeydd y Cyngor neu eich Llyfrgell, Canolfan Hamdden, Swyddfa Arian neu Swyddfa Tai agosaf. Fel arall, gallwch ddychwelyd yr arolwg ac unrhyw sylwadau ychwanegol drwy'r post i: Swyddog Ymgynghori ac Ymgysylltu â'r Cyhoedd, Gwasanaethau Gwella Busnes, Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili, Tŷ Penallta, Parc Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed, CF82 7PG.

Hysbysiad Preifatrwydd: Mae gennych nifer o hawliau mewn perthynas â'r wybodaeth, gan gynnwys yr hawl i gael gafeal ar wybodaeth sydd gennym amdanoch chi a'r hawl i gwyno os ydych chi'n anhapus â'r ffordd y mae eich gwybodaeth yn cael ei phrosesu. Am ragor o wybodaeth am eich hawliau a sut rydym yn prosesu'ch gwybodaeth, ewch i: : <https://www.caerffili.gov.uk/CaerphillyDocs/FOI/PrivacyNotices/Privacy-Notice-Consultations-Surveys-cy.aspx>

t.6 Rhagfyr 2019 Newsline

Am fwy o newyddion ewch i www.caerffili.gov.uk/newyddion